

**Priekšlikumu un komentāru apkopojums par konsultāciju dokumentu par elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu
aprēķināšanas metodikas grozījumiem**

N.p.k.		Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā, vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
I. Jautājumi, par kuriem vienošanās ir panākta				
1.	<i>5. Pārvades sistēmas operators lieto izmaksu attiecināšanas modeli, kura pamatprincipus un ieviešanu saskaņo ar regulatoru.</i>	Būvmateriālu ražotāju asociācija Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumi ir nozīmīgs izmaksu postenis apstrādes rūpniecībā un ilgtermiņā ietekmē investīciju lēmumus par ražošanas piegāžu ķēžu attīstību Latvijā. Līdz šim pārvades sistēmas operatora tarifu projekta publiskojamā daļa ir ietvērusi ļoti ierobežotu informācijas apjomu attiecībā uz izmaksu attiecināšanu, kas patērētājiem neļauj pilnībā pārliecināties par tarifu projektā ietvertu vērtību atbilstību izmaksu struktūrai. Tāpat patērētājiem nav tiesību šo informāciju saņemt arī pēc tarifu apstiprināšanas, piemēram, lai pārliecinātos par izmaksu struktūras izmaiņām un tādējādi ļaujot	Daļēji ņemts vērā Lai nodrošinātu tarifu izvērtēšanas procesa caurspīdību priekšlikums daļēji ņemts vērā, veicot labojumus Metodikas 5.punktā. Uzliekot pienākumu sistēmas operatoram līdz ar tarifu projekta iesniegšanu Regulatoram, tā vienkāršoto versiju lietotājiem saprotamā veidā publicēt savā tīmekļa vietnē.	<i>5. Pārvades sistēmas operators lieto izmaksu attiecināšanas modeli, kura pamatprincipus un ieviešanu saskaņo ar regulatoru un pirms tarifu projekta iesniegšanas vienlaikus publicē vienkāršā un lietotājiem saprotamā veidā savā tīmekļa vietnē.</i>

N.p.k.		Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā, vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>pieprasīt sistēmas operatoram veikt izmaiņas tarifos.</p> <p>Būvmateriālu ražotāju asociācija ierosina noteikt, ka sistēmas operatora izmaksu attiecināšanas modelis un tā izpilde ir publiskojama, izsakot attiecīgās metodikas 5.punktu šādā redakcijā:</p> <p>5. Pārvades sistēmas operators lieto izmaksu attiecināšanas modeli, kura pamatprincipus un ieviešanu saskaņo ar regulatoru. <i>Pārvades sistēmas operatora izmaksu attiecināšanas modeli publisko vienlaicīgi ar iesniegšanu regulatorā, kā arī pēc regulatora lēmuma par tā saskaņošanu, ja tajā tiek veiktas korekcijas. Lietotājiem ir tiesības piedalīties izmaksu attiecināšanas modeļa apspriešanā, kā arī saņemt šī modeļa pilnu aprakstu un informāciju par modeļa faktisko atbilstību pēc tarifu apstiprināšanas.</i></p>		
2.	<p>28. <i>Pārvades sistēmas operators sešus mēnešus pirms tarifu perioda beigām regulatīvajā rēķinā uzskaita:</i></p>	<p>AS “Augstsprieguma tīkls”</p> <p>Ar mērķi nodrošināt, ka tehnoloģiskā procesa un elektroenerģijas zudumu apjomu pārvades sistēmas operators spēj</p>	<p>Daļēji ņemts vērā</p> <p>Regulators norāda, ka sistēmas operators, iesniedzot tarifu projektu, iesniedz Regulatoram informāciju un pamatojumu par plānoto</p>	<p>28. <i>Pārvades sistēmas operators sešus mēnešus pirms tarifu perioda beigām regulatīvajā rēķinā uzskaita:</i></p>

N.p.k.		Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā, vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
	<p>28.2. starpību starp faktiskajām (prognozētajām) un plānotajām tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un elektroenerģijas zudumu izmaksām, ko nosaka, ņemot vērā faktisko elektroenerģijas cenu noslēgtajos tarifu perioda mēnešos un aprēķina brīdī prognozēto elektroenerģijas cenu pārējiem tarifu perioda mēnešiem. Nosakot tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un elektroenerģijas zudumu izmaksu starpību, aprēķinos izmanto elektroenerģijas zudumu daudzumu, kas nepārsniedz apstiprināto uz attiecīgo tarifu periodu attiecināmo elektroenerģijas zudumu daudzumu.</p>	<p>prognozēt maksimāli pietuvināti aktuālākajiem datiem, prognozē neņemot vērā apjoma svārstīguma tendenci ilgtermiņā, AS “Augstsprieguma tīkls” lūdz veikt izmaiņas Metodikas 28.2.apakšpunkta otrajā teikumā, nosakot, ka aprēķinos izmanto faktisko elektroenerģijas zudumu daudzumu. AS “Augstsprieguma tīkls” lūdz noteikt, ka izmantojot ar Regulatora 2023.gada 22.maija lēmumu Nr.64 “Par akciju sabiedrības “Augstsprieguma tīkls” elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem” piešķirto atļauju AS “Augstsprieguma tīkls” pašai noteikt diferencētos tarifus, AS “Augstsprieguma tīkls”, iesniedzot informāciju par prognozētajām tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un elektroenerģijas zudumu izmaksām tarifu periodos 2024. un 2025.gadā, norāda arī aktuālāko prognozēto elektroenerģijas zudumu apjomu.</p>	<p>elektroenerģijas zudumu daudzumu, kurā arī paredz iespējamās elektroenerģijas zudumu izmaiņas, kas var rasties ražotāju jaudu pieauguma vai kādas jaunas iekārtas pieslēgšanas dēļ. Līdz ar to sistēmas operatoram kā nozares ekspertam jāspēj prognozēt iespējamais zudumu daudzums maksimāli precīzi. Vienlaikus Regulators norāda, ka elektroenerģijas zudumu daudzums ir uzskatāms par minēto izmaksu virzītāju, kuru ir iespējams ietekmēt ar sistēmas operatora rīcību. Regulatora ieskatā, elektroenerģijas zudumiem piemērojamā cena ir komponente, kuru sistēmas operators nevar kontrolēt, bet elektroenerģijas zudumu daudzums ir komponente, kuru ar sistēmas operatora rīcību ir iespējams ietekmēt. Ņemot vērā minēto, Regulators nav paredzējis iespēju koriģēt elektroenerģijas zudumu daudzumu, kas pārsniedz apstiprināto uz attiecīgo tarifu periodu attiecināmo elektroenerģijas zudumu daudzumu. Lai sasniegtu mērķi gadījumā, ja regulatīvā perioda laikā sistēmas</p>	<p>28.2. starpību starp faktiskajām (prognozētajām) un plānotajām tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un elektroenerģijas zudumu izmaksām, ko nosaka, ņemot vērā faktisko elektroenerģijas cenu noslēgtajos tarifu perioda mēnešos un aprēķina brīdī prognozēto elektroenerģijas cenu pārējiem tarifu perioda mēnešiem. Nosakot tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un elektroenerģijas zudumu izmaksu starpību, aprēķinos izmanto elektroenerģijas zudumu daudzumu, kas nepārsniedz apstiprināto uz attiecīgo tarifu periodu attiecināmo elektroenerģijas zudumu daudzumu. 28.¹ Pārvades sistēmas operatoram ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms tarifu perioda beigām regulatīvajā rēķinā ir tiesības uzskaitīt paredzamo nākamo tarifu periodu izmaksu starpību, ko nosaka kā izmaksu starpību starp tarifu projektā plānotajām nākamo tarifu periodu izmaksām un regulatīvā</p>

N.p.k.		Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā, vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
			operatoram pārslēdzot dažādus pakalpojumu līgumus vai citu izmaiņu dēļ, mainās ārējās izmaksas, kā rezultātā tiek gūta informācija par precīzākām izmaksām, sevišķi gadījumos, kad tās ir ar izmaksu samazinošu efektu, Regulators papildina Metodiku ar 28. ¹ punktu, nosakot tiesības sistēmas operatoram izmantot paredzamo nākamo tarifu periodu izmaksu starpību un veic grozījumus Metodikas 29.2. apakšpunktā.	rēķina sagatavošanas brīdī prognozējamām nākamo tarifu periodu izmaksām elektroenerģijas zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksu pozīcijā. 29. Šīs metodikas 28.punkta un 28. ¹ minētā starpība tiek noteikta uz šādu periodu: 29.1. [...] 29.2. šīs metodikas 28.7. un 28. ¹ . minētās izmaksas tiek noteiktas uz aprēķinu iesniegšanas brīdi;
II. Jautājumi, par kuriem vienošanās nav panākta				
1.	53. Pārvades sistēmas operators tarifus var diferencēt arī katrai lietotāju grupai atkarībā no diennakts laika, nedēļas dienas, noslodzes un citiem rādītājiem, lai sekmētu efektīvāku pārvades sistēmas izmantošanu. Diferencētos tarifus pārvades sistēmas operators aprēķina tā, lai atbilstoši tiem aprēķinātā plānoto ieņēmumu kopsumma no lietotāju grupas par laika periodu, kuram aprēķināts diferencētais tarifu	Būvmateriālu ražotāju asociācija Nozīmīgs nākotnes enerģijas sistēmas elements būs pieprasījuma reakcija, kas nodrošinās sistēmas balansēšanu bez jaunu balansējošo jaudu ieviešanas, tādējādi samazinot kopējās izmaksas un optimizējot sociāli ekonomisko efektu. Elektroenerģijas pārvades un sadales tarifu mainīgā daļa ir tieši atkarīga no elektroenerģijas zudumiem un to segšanai nepieciešamā elektroenerģijas	Nav ņemts vērā Priekšlikums prasa padziļinātu izvērtējumu, it īpaši situācijā, kad tiek piedāvāts ieviest vēl papildu alternatīvu. Šajā gadījumā nepieciešams veikt ietekmes novērtējumu uz operatora atļautajiem ieņēmumiem un visām lietotāju grupām. Ņemot vērā iepriekš minēto, priekšlikumam nepieciešams papildu izvērtējums un tas var aizkavēt Regulatora publicētā konsultatīvā dokumenta mērķa	53. Pārvades sistēmas operators tarifus var diferencēt arī katrai lietotāju grupai atkarībā no diennakts laika, nedēļas dienas, noslodzes un citiem rādītājiem, lai sekmētu efektīvāku pārvades sistēmas izmantošanu. Diferencētos tarifus pārvades sistēmas operators aprēķina tā, lai atbilstoši tiem aprēķinātā plānoto ieņēmumu kopsumma no lietotāju grupas par laika periodu, kuram aprēķināts diferencētais tarifu projekts,

N.p.k.		Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā, vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
	<p><i>projekts, nepārsniedz attiecīgo diferencēto tarifu ieņēmumus.</i></p>	<p>apjoma, ko iepērk sistēmas operators.</p> <p>Lai veicinātu pieprasījuma reakcijas palielināšanu, lietderīgi ir noteikt sistēmas operatoram pienākumu lietotājiem piedāvāt tarifu plānu, kas tarifa mainīgo komponenti piesaista ikstundas elektroenerģijas cenai un pastiprina signālu veikt patēriņa pielāgošanu. Nord Pool elektroenerģijas cenu zonā ikstundas cenu svārstīgums (standartnovirze) ir palielinājusies vairākas reizes, salīdzinot ar situāciju 2018.gadā (2023 – 51,93 EUR, 2022 – 152,73 EUR, 2021 – 68,86 EUR, 2020 – 20,88 EUR, 2019 – 15,82 EUR, 2018 – 16,91 EUR), tāpēc lai pastiprinātu pieprasījuma reakcijas iespējas un atdevi patērētājiem, Būvmateriālu ražotāju asociācija lūdz noteikt “dinamiskā” tarifa mainīgās komponentes ieviešanas pienākumu sistēmas operatoriem.</p> <p>Tāpat Būvmateriālu ražotāju asociācija rosina izteikt Metodikas 53.punktu šādā redakcijā:</p>	<p>sasniegšanu – nodrošināt savlaicīgu, efektīvu un tiesisku veidu spēkā esošo tarifu pārskatīšanai no 2024.gada 1.janvāra. Attiecīgais priekšlikums tiks izvērtēts līdz ar nākamajiem grozījumiem Metodikā, kas plānoti, ņemot vērā plānotos grozījumus Elektroenerģijas tirgus likumā.</p>	<p><i>nepārsniedz attiecīgo diferencēto tarifu ieņēmumus.</i></p>

N.p.k.		Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā, vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>53. Pārvades sistēmas operatora pienākums ir piedāvāt katrai lietotāju grupai dinamiskā tarifu plāna alternatīvu. Dinamiskā tarifu plānā pārvades tarifs tiek diferencēts atkarībā no ikstundas elektroenerģijas cenas, tādējādi sekmējot efektīvāku pārvades sistēmas izmantošanu, veicinot pieprasījuma reakcijas, kā arī uzkrāšanas investīcijas sistēmā. Diferencētos tarifus pārvades sistēmas operators aprēķina tā, lai atbilstoši tiem aprēķinātā plānoto ieņēmumu kopsumma no lietotāju grupas par laika periodu, kuram aprēķināts diferencētais tarifu projekts, nepārsniegtu attiecīgo sprieguma pakāpju diferencēto tarifu ieņēmumus.</p>		
III. Citi priekšlikumi un komentāri				
1.	<i>Metodika</i>	<p>Būvmateriālu ražotāju asociācija</p> <p>Pārvades sistēmas izmaksas līdz šim pamatā ir seguši patērētāji, kas rada būtisku izmaksu slogu energointensīvai rūpniecībai, bremzē tirgus signālus efektīvākai elektroenerģijas ražotāju</p>	<p>Sniegts skaidrojums</p> <p>Atbilstoši Metodikas 2.2.apakšpunktam diferencētie tarifi tiek piemēroti gan pārvades sistēmas lietotājiem, gan pārvades sistēmai pieslēgtajiem elektroenerģijas ražotājiem. Metodikas ietvars ļauj sistēmas</p>	<i>Metodika</i>

N.p.k.		Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā, vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>pieslēgumu jaudu izmantošanai un kapitāla piesaistei uzkrājošajām baterijām. Disproporcionāls izmaksu slogs starp dažādām tirgus dalībnieku grupām palielina kopējās sistēmas izmaksas un ekonomikas konkurētspēju.</p> <p>Būvmateriālu ražotāju asociācija lūdz veikt atbilstošas izmaiņas Metodikā, paredzot jaudas uzturēšanas diferencēto tarifu izlīdzināšanu starp elektroenerģijas ražotājiem un patērētājiem, vienlaikus nosakot izņēmumu elektroenerģijas ražotāju pieslēgumiem pirmos 5 gadus no brīža, kad pieslēgums ir nodots ekspluatācijā, lai saglabātu veicinošu signālu jaunu elektroenerģijas ražotāju ienākšanai tirgū un piedāvātu līdzvērtīgu mehānismu patērētāju pieslēgumu efektīvās jaudas izmantošanas veicināšanai. Ņemot vērā, ka attiecībā uz pārvades tarifiem, ES regulējums paredz ievērot tarifu griestus, nepieciešams noteikt pārejas periodu līdz Latvija ir</p>	<p>operatoram aprēķināt uz izmaksām balstītus diferencētos tarifus. Sistēmas operatoram, strādājot pie diferencēto tarifu aprēķināšanas, jāņem vērā arī aktuālais ACER ziņojums par elektroenerģijas sadales un pārvades metodikām Eiropā.¹</p> <p>Regulators izvērtējot priekšlikumu ietvert Metodikā specifiskus nosacījumus vai atlaides noteiktām lietotāju grupām, secina, ka šāda pieeja radītu šķērssubsīdijas starp lietotāju grupām, kas ir aizliegts atbilstoši Enerģētikas likumam un Elektroenerģijas tirgus likumam.</p>	

¹ https://www.acer.europa.eu/Publications/ACER_electricity_network_tariff_report.pdf

N.p.k.		Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā, vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		pieprasījusi papildināt valstu sarakstu, kurām ir noteikts izņēmums no šiem griestiem.		

Jaševs, 67093861

* DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.